

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 17 kwietnia 2019 roku sygn. akt VIII C 167/17 po rozpoznaniu sprawy z powództwa M. K. przeciwko E. D. i G. D. o zapłatę, Sąd Rejonowy dla Łodzi -Widzewa w Łodzi:

- 1) oddalił powództwo;
- 2) zasądził od powódki M. K. na rzecz pozwanych E. D. i G. D. kwotę 263, 79 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

(k. 124 – wyrok)

Od powyższego wyroku apelację wniosła powódka, zaskarżając go w całości. Zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła naruszenie prawa procesowego, tj:

- braki i błędy w ustaleniach faktycznych, wskazywanie okoliczności spornych, jako bezsporne, pomijanie istotnych faktów mających wpływ na rozstrzygnięcie sprawy, niepodjęcie działań mających rozstrzygnąć okoliczności zgłoszone przez powódkę jako sporne;
- naruszenie art. 234 k.p.c., tj. nieuwzględnienie domniemania ustanowionego przez prawo oraz niewskazanie czy zostało ono obalone;
- niezastosowanie art. 212 § k.p.c., poprzez zaniechanie zadawania pytań stronom w dążeniu do uzupełnienia twierdzeń lub dowodów oraz wyjaśnień koniecznych dla zgodnego z prawdą ustalenia podstawy faktycznej dochodzonych roszczeń;
- naruszenie art. 328 § 2 k.p.c., tj. niewskazanie którym dowodom Sąd odmówił wiarygodności i mocy dowodowej oraz daczego;
- naruszenie prawa powódki do obiektywnego procesu pomijając wniosek powódki o nagrywanie rozpraw i przeprowadzenia rozprawy bez jej nagrywania.

Powódka zarzuciła naruszenie prawa materialnego poprzez niewłaściwe jego zastosowanie oraz pominięcie przepisów, które stanowiły o prawach powódki, w dalszej konsekwencji wydanie orzeczenia nieodpowiadającego prawu.

Mając na uwadze powyższe, powódka wniosła o zmianę wyroku poprzez:

- zniesienie postępowania przeprowadzonego przez Sąd I instancji w zakresie objętym nieważnością, uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania;
- zmianę zaskarżonego wyroku i wydania orzeczenia co do istoty sprawy;
- zasądzenie od pozwanych na rzecz strony powodowej kosztów procesu za każdą instancję.

(k. 133 –142 apelacja)

Strona pozwana w odpowiedzi na apelację wniosła o jej oddalenie i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

(odpowiedź na apelację – k. 156-158)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powódki nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności odnosząc się do zarzutów wskazanych przez powódkę, jako dotyczących naruszenia prawa procesowego, wskazać należy iż w istocie dotyczą one naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. Zgodnie z powyższym przepisem, Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Konstruując zarzut dotyczący błędnej oceny dowodu, należy wskazać oparte na realiach sprawy przyczyny, dla których apelujący uważa, że ocena dowodu dokonana przez sąd pierwszej instancji jest wadliwa. W niniejszej sprawie, powódka w apelacji podniosła, iż Sąd dokonując ustaleń faktycznych, w sposób błędny pominął szereg okoliczności a mianowicie to, iż powódka wobec sprzedającego powoływała się na domniemanie prawne wynikające z art. 556² KC oraz to, że sprzedający celowo wprowadzał ją w błąd jakoby wcześniej odrzucił pierwszą reklamację. Jej zdaniem, Sąd błędnie wskazał, iż składając oświadczenie o odstąpieniu od umowy w piśmie z dnia 15 listopada 2015 roku, powódka wezwała do zwrotu nie tylko ceny pierścionka lecz także samego pierścionka. W rzeczywistości nie wzywała ona do zwrotu pierścionka, a jedynie zwróciła uwagę, iż sprzedający powinien być po odrzuceniu reklamacji oddać przedmiot reklamacji. Mimo to, sprzedający odrzucił reklamację na początku lipca 2015 roku, a w listopadzie 2015 roku pierścionek wciąż był w jego posiadaniu. Sąd pominął okoliczność, iż powódka jako wadę pierścionka wskazała wypadanie oczek, które określała jako nietrzymanie się oczek w pierścionku. Poza tym Sąd I instancji w uzasadnieniu pominął, czego dotyczyły zarzuty pozwanej do opinii biegłego, wskazując jednocześnie, iż powódka nie wносиła o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego, a załączona do akt sprawy opinia w sposób wyczerpujący wyjaśniała istotne kwestie dla sprawy. Tymczasem w ocenie powódki, Sąd nie wskazał, w którym miejscu opinia wyjaśniała rozbieżności pomiędzy stwierdzeniem, że kamienie w pierścionku zamocowane są w kornach, a stwierdzeniem rozpatrującego pierwszą reklamację, iż odtworzono „łapkę” nie „korn”.

Odnosząc się do powyższych zarzutów, wskazać należy, że wbrew twierdzeniom apelacji, powódka w piśmie z dnia 15 listopada 2015 roku zawarła oświadczenie o odstąpieniu od umowy, żądając zwrotu pieniędzy, ale równocześnie wskazała, iż po raz ostatni daje pozwanemu szansę „naprawy” pierścionka albo wymiany na wolny od wad. W odpowiedzi na powyższe pismo, pozwani podtrzymali swoje stanowisko w sprawie, wskazując iż nie uznają reklamacji, albowiem uszkodzenie pierścionka miało charakter mechaniczny, wzywając powódkę do odbioru pierścionka. Przypomnieć jednak należy, iż uprzednio pozwani podtrzymali wolę naprawy pierścionka.

Samo podniesienie wadliwości dokonanych ustaleń faktycznych, który w przekonaniu apelującego nie odpowiada rzeczywistości nie jest wystarczające, wymagane jest wskazanie przyczyn dyskwalifikujących postępowanie sądu w tym zakresie. W szczególności należy wskazać, jakie kryteria oceny sąd naruszył przy ocenie konkretnych dowodów, uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłuszne im je przyznając. Tymczasem w realiach przedmiotowej sprawy, powódka za wyjątkiem twierdzeń zawartych w pismach procesowych oraz dowodów z dokumentów, nie przedstawiła żadnego dowodu przeciwnego, wskazującego, iż dokonane przez Sąd I instancji ustalenia faktyczne są oczywiście błędne.

Skuteczne postawienie zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie strony o innej, niż przyjął sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu, chyba że strona jednocześnie wykaże, iż ocena dowodów przyjęta przez sąd za podstawę rozstrzygnięcia przekracza granice swobodnej oceny dowodów.

W związku z powyższym, nie można stwierdzić aby Sąd I instancji popełnił jakikolwiek błąd w ustaleniach faktycznych. Sąd Rejonowy zgodnie z przepisami kodeksu postępowania cywilnego przeprowadził postępowanie dowodowe, ustalając stan faktyczny na podstawie całokształtu materiału dowodowego zaoferowanego przez strony, a w szczególności na podstawie opinii biegłego z zakresu jubilerstwa.

W tym miejscu wskazać należy, iż zgodnie z art. 232 k.p.c. to na stronach spoczywa inicjatywa przedstawienia dowodów z których wywodzą skutki prawne. W niniejszej sprawie powód już w odpowiedzi na pozew zgłosił wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego, który co do okoliczności, na który dowód ma być przeprowadzony,

sprecyzowany został w piśmie procesowym z dnia 7 lutego 2018 roku (k. 75). Nie był to więc wniosek spóźniony, a okoliczności na które dowód miał być przeprowadzony, zostały wskazane przez stronę pozwaną.

Na podstawie opinii biegłego Sąd ustalił, iż powodem wypadnięcia kamienia było znaczne odkształcenie szyny pierścionka, powodujące znaczne zmniejszenie łuku szyny a co za tym idzie rozchylenie kornów. Tym samym przyjął, iż nie była to wada towaru (k. 90). Powódka ustosunkowując się do treści opinii, podniosła szereg zarzutów, wychodząc z jednego założenia, iż wada pierścionka miała charakter pierwotny. Tymczasem nie przedstawiła na tę okoliczność żadnych dowodów, nie wniosła o dopuszczenie dowodu z uzupełniającej opinii biegłego, a mało tego uznała, iż „poddawanie ekspertyzie pierścionka” na tym etapie jest bezprzedmiotowe (k. 152). W związku z powyższym, Sąd I instancji prawidłowo przyjął, iż pozwani udowodnili, że pierścionek w chwili sprzedaży był wolny od wad. Tym samym pozwani obalili domniemanie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2002 r. o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej oraz o zmianie Kodeksu cywilnego, którego odpowiednikiem do umów sprzedaży zawartych po dniu 25 grudnia 2014 roku, jest powoływany przez powódkę art. 556² k.c.

Wobec powyższego, Sąd nie miał obowiązku z urzędu dopuszczać dowodu z uzupełniającej opinii, co mogłoby godzić w prawa do bezstronnego sądu i odpowiadającego mu obowiązku przestrzegania zasady równego traktowania stron, tym bardziej, iż powódka jak wynika z treści pism przez nią sformułowanych, nie była osobą nieudolną. Dopuszczenie dowodu z urzędu jest środkiem ostatecznym, jeśli Sąd nie może w inny sposób przeciwstawić się niebezpieczeństwu nieprawidłowego rozstrzygnięcia sprawy. Artykuł 232 k.c. zdanie drugie należy interpretować w ścisłym powiązaniu ze zdaniem pierwszym tego przepisu. Stanowi on istotny wyjątek od zasady kontrydiktoryjności i wynikającego z niej ciężaru dostarczenia dowodów przez strony. Należy ponadto pamiętać, że przeprowadzenie konkretnego dowodu przez sąd z reguły jest korzystne dla jednej ze stron, co może prowadzić do naruszenia zasady równości, a przede wszystkim do podważenia zaufania do sądu. Ponadto po zmianach wprowadzonych ustawą z dnia 2 lipca 2004 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 172, poz. 1804) trudno uzasadniać działanie sądu z urzędu ustawowym obowiązkiem wykrycia prawdy w procesie.

W niniejszej sprawie, Sąd I instancji po zapoznaniu się z treścią zastrzeżeń powódki co do opinii biegłego, zwrócił się do wyżej wymienionej, czy wnosi o wezwanie biegłego na termin rozprawy. W odpowiedzi, M. K. oświadczyła, iż nie wnosi o wezwanie biegłego.

Biorąc pod uwagę rozkład ciężaru dowodu (art. 6 k.c.), Sąd nie miał obowiązku, dopuszczać dowodu z opinii biegłego, albowiem to na powódce spoczywał ciężar wykazania, iż wypadnięcie kamienia spowodowane było wadą produktu, co z kolei uprawniałoby powódkę do skorzystania z prawa reklamacji uregulowanego w art. 4 ust. 1 i 10 ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2002 roku o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej oraz zmianie Kodeksu Cywilnego.

Zgodnie z art. 217 § 1 k.p.c. (w brzmieniu obowiązującym w dacie zamknięcia rozprawy) cezurę zgłaszania wniosków dowodowych stanowi zamknięcie rozprawy w I instancji. Takie uregulowanie ma na celu zapewnienie, że sąd I instancji będzie orzekał na podstawie pełnego materiału, jaki w sprawie winien być zgromadzony.

W ocenie Sądu II instancji nie było żadnych przeszkód, aby powódka, do zamknięcia rozprawy w I instancji zgłosiła wnioski dowodowe, z czego nie skorzystała. Zgłoszenie wniosków dowodowych w apelacji, jest spóźnione.

W świetle poczynionych przez Sąd I instancji ustaleń faktycznych, które Sąd Okręgowy aprobuje i przyjmuje za własne, poczyniona przez tenże Sąd ocena prawna, jest prawidłowa.

Rozstrzygnięcie niniejszej sprawy wymagało rozważenia, czy zaistniały przesłanki do uznania, iż powódce przysługiwało roszczenie o zwrot uiszczonej ceny zakupionego pierścionka, na skutek zasadnego odstąpienia od umowy. Zważyć przy tym należało, że materialnoprawną podstawą rozpoznania niniejszej sprawy były przepisy ustawy z dnia 27 lipca 2002 roku o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej oraz o zmianie Kodeksu cywilnego – zwana dalej „ustawą o sprzedaży konsumenckiej”. Ustawa ta reguluje m.in. zasady postępowania, w tym prawa i obowiązki stron, gdy towar konsumpcyjny jest niezgodny z umową (art. 4 ust. 1 tej ustawy). Przepisy art. 4 ust. 2 i 3 o sprzedaży konsumenckiej dotyczą przypadku indywidualnego uzgadniania właściwości towaru konsumpcyjnego i

tu ustawodawca wprowadza kolejne domniemania dotyczące wprost zgodności towaru z umową, a więc a contrario – niezgodności towaru z umową. Domniemanie z art. 4 ust. 2 o sprzedaży konsumenckiej dotyczy trzech sytuacji – towar konsumpcyjny jest zgodny z umową, jeżeli: odpowiada podanemu przez sprzedawcę opisowi, ma cechy okazanej kupującemu próbki albo wzoru, gdy nadaje się do celu określonego przez kupującego przy zawarciu umowy, chyba że sprzedawca zgłosił zastrzeżenia co do takiego przeznaczenia towaru.

Reżim odpowiedzialności z tytułu gwarancji ustawowej to szczególny rodzaj odpowiedzialności przedsiębiorcy za nienależyte wykonanie zobowiązania wynikającego z umowy wzajemnej, takiej jak sprzedaż, dostawa, sprzedaż komisowa, umowa o dzieło, w zakresie zgodności towaru z umową, czyli jego jakości. O odmiennościach rękojmi jako szczególnej postaci odpowiedzialności za nienależyte wykonanie zobowiązania w zakresie jakości świadczenia zob. E. Ł., Prawo umów, s. 378 i n. oraz J. J., [w:] E. G. (red.), Kodeks cywilny. Komentarz, 2006, s. 950 i n. Sprzedawca może zwolnić się z obowiązków naprawy, wymiany, obniżenia ceny lub podważyć skuteczność odstąpienia konsumenta od umowy wynikających z gwarancji ustawowej tylko w przypadkach przewidzianych w cytowanej ustawie. Konsument jest uprawniony do zgłoszenia roszczeń naprawy, wymiany, obniżenia ceny albo odstąpienia od umowy sprzedaży zgodnie z art. 8 ustawy, jeśli zostaną spełnione łącznie:

- 1) towar nie jest zgodny z umową (art. 4 i 6 ustawy);
- 2) niezgodność wystąpiła w ciągu dwóch lat od wydania (art. 10 ustawy);
- 3) niezgodność występowała w chwili wydania towaru (art. 4 i 6 ustawy);
- 4) konsument zawiadomił sprzedawcę o niezgodności towaru z umową w terminie (art. 9 ustawy).

W takiej sytuacji ustawodawca przewidział szereg – obwarowanych wprawdzie odpowiednimi przesłankami - uprawnień dla kupującego, który nabył towar niezgodny z umową. Katalog tych uprawnień określony jest w art. 8 ustawy i zawiera uprawnienie kupującego do: żądania doprowadzenia towaru konsumpcyjnego do stanu zgodnego z umową, poprzez nieodpłatną naprawę albo wymianę na nowy. Kupującemu przysługuje też, w okolicznościach wskazanych w ustawie, uprawnienie do domagania się stosownego obniżenia ceny albo odstąpienia od umowy.

Odstąpienie od umowy, jako jedno z uprawnień z tytułu niezgodności towaru z umową należy traktować, jako odzwierciedlenie odpowiedzialności odszkodowawczej sprzedawcy z tytułu nienależytego wykonania zobowiązania, która powstaje z momentem wydania towaru z przeznaczeniem na wykonanie zobowiązania. Konsekwencją skutecznego odstąpienia od umowy jest po stronie kupującego możliwość żądania zwrotu spełnionego przez niego świadczenia (uiszczonej ceny), zaś po stronie sprzedawcy – aktualizacja roszczenia o zwrot rzeczy. Ustawa o sprzedaży konsumenckiej określa ponadto przesłanki dopuszczalności odstąpienia od umowy. Pierwszą z nich stanowi niemożność skorzystania przez kupującego z uprawnień do żądania wymiany bądź naprawy towaru, kolejną jest okoliczność, że sprzedawca nie zdołał uczynić zadość żądaniu w odpowiednim czasie, inną jest natomiast przesłanka znacznych niedogodności, na które byłby narażony nabywca przez naprawę lub wymianę (vide: Komentarz do ustawy o sprzedaży konsumenckiej. M. Pecyna –sip. Lex).

R. legis omawianej regulacji było wzmocnienie pozycji konsumenta, który w relacjach ze sprzedawcą - producentem stał zwykle na straconej pozycji i nie mógł skutecznie dochodzić ochrony swoich interesów w konfrontacji z przedsiębiorcą.

W myśl art. 8 ust. 3 ustawy o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej, jeżeli sprzedawca, który otrzymał od kupującego żądanie naprawy albo wymiany towaru niezgodnego z umową, nie ustosunkował się do tego żądania w terminie 14 dni (chodzi oczywiście o dni kalendarzowe, a nie robocze), uważa się, że uznał je za uzasadnione. Oczywiście sprzedawca może ustosunkować się, także pozytywnie, do żądania konsumenta wcześniej, przed upływem 14-dniowego terminu. Natomiast celem komentowanego przepisu ma być zdyscyplinowanie sprzedawcy w zakresie wyrażenia stanowiska odnośnie zgłoszonej niezgodności z umową i żądania konsumenta, co do sposobu

doprowadzenia do stanu zgodności (zob. M. Pecyna, Ustawa, s. 180 i n.; K. Włodarska-Dziurzyńska, Sankcje, s. 422; Kodeks cywilny posługuje się konstrukcją milczącej zgody np. w art. 6471 § 2.).

W niniejszej sprawie, pozwani nie uznali reklamacji powódki, podnosząc iż uszkodzenie rzeczy nie wynikało z wady towaru, a spowodowane było niewłaściwym użytkowaniem pierścionka, co zresztą stwierdzone zostało w opinii biegłego z zakresu jubilerstwa. Tym samym odstąpienie powódki od umowy było nieskuteczne w świetle art. 8 ustawy. W związku z powyższym, nie spowodowało wygaśnięcia ze skutkiem ex tunc stosunku zobowiązaniowego i nie rodziło obowiązku zwrotu wzajemnych świadczeń na podstawie art. 494 k.c.

W tym stanie rzeczy, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną, orzekając jak w sentencji.